

Előterjesztés
Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2008. november 26-i ülésére

Tárgy: Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2009. évi költségvetési koncepciója

Az előterjesztést készítette:

Tengölics Judit
Adó-Pü. iroda vezető

Tárgyalásra és véleményezésre megkapta: -----

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

Kutasiné Nagy Katalin
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2008. november 26-i ülésére

Tárgy: Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2009. évi költségvetési koncepciója

Ikt.sz.: II/712/1/2008.

Az Államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 70.§. előírása értelmében a polgármesternek november 30-ig kell, a Képviselő-testület elé benyújtania a jegyző által elkészített következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót. E kötelezettségnek eleget téve, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően, az abban foglalt határidőt betartva kerül benyújtásra, illetve megtárgyalásra a következő évi költségvetési koncepció.

Mivel kényszerpályán mozog a magyar költségvetési politika, valós választási lehetőségei nincsenek. Ez a sodródó bizonytalanság az egyik legnagyobb, a finanszírozás adataiban is jól látható kockázati tényező. Véleményem szerint ilyen bizonytalan körülmények között önkormányzatunknak még nem kellett koncepciót készíteni. Ezt a helyzetet a mindenki által ismert pénzügyi és az annak következményeként jelentkező és egyre jobban érezhető gazdasági válság idézte elő, illetve tetézte a korábban is jelen levő nehéz gazdasági helyzetet.

Ezt a megállapítást támasztja alá az a tény is, hogy a koncepció készítésének időpontjáig az eredetileg benyújtott költségvetési törvényjavaslat visszavonásra került és az újonnan benyújtottat is már többször módosították.

A koncepció készítésének időpontjában nagyon kevés konkrét információ áll az önkormányzat rendelkezésére. Ezért a koncepció kialakításánál mind az állami normatívák, mind pedig az egyéb támogatási tételek vonatkozásában sok esetben tájékozatlanok, illetve bizonytalanok vagyunk. Azt mindenképpen tudjuk, hogy a korábban elfogadott konvergencia program és a kialakult válság ismeretében sok jóra nem számíthatunk. Mindezek ellenére a legfontosabb célok meghatározásához figyelembe vettük az érvényben lévő korábbi testületi határozatokat, a 24/2007(V.30)ÖH alapján elfogadott gazdasági programot, szakmai koncepciókat és az idevonatkozó hatályos felsőbb szintű jogszabályi előírásokat is. Mivel a koncepció készítés időpontjában mind a bevételi források, mind pedig a kiadási tételek nagyságrendje még ismeretlen, a tételes számszaki előterjesztéssel úgy érzem felesleges, illetve értelmetlen dolog foglalkozni. Ez alól kivételt képeznek az önkormányzat saját bevételei, amelyeket megpróbálunk becslés alapján megállapítani, illetve számszerűsíteni.

Néhány gondolattal szeretném érzékeltetni a helyi önkormányzatok 2009. évi forrás szabályozását:

Helyi önkormányzatok támogatása

A helyi önkormányzatok támogatását a központi költségvetési kapcsolatokból származó források – az állami hozzájárulások és támogatások, az átengedett személyi jövedelemadó, továbbá az EU-s források társfinanszírozása – valamint az Európai Unióból érkező támogatások együttesen határozzák meg. A törvényjavaslat önkormányzati gazdálkodást meghatározó rendelkezéseit, a gazdálkodás pénzügyi feltételrendszerét áttekintve megállapíthatjuk, hogy 2009-ben is elmarad az önkormányzatok gazdálkodásának átfogó reformja.

A feladat és hatásköri rendszer lényegi változtatására nem kerül sor, a gazdálkodás pénzügyi feltételrendszere alapvetően változatlan.

A helyi önkormányzatok 2009. évi központi költségvetési kapcsolatokból (állami támogatások és hozzájárulások, átengedett személyi jövedelemadó) származó forrásainak növekménye 1,9%. Ezen belül az állami támogatások és hozzájárulások 91,2%-ra csökkennek, az átengedett személyi jövedelemadó pedig 14,7%-al nő. Ezek azonban mind átlag számok, tehát lényegében országos átlagot fejeznek ki. Azt jelen pillanatban még megbecsülni is nehéz lenne, hogy ezen belül egyes önkormányzatok milyen mértékben részesednek az említett forrásokból. Úgy gondolom, hogy hasznos dolog óvatosnak lennünk, mert így elkerülhetünk esetlegesen adódó kellemetlen meglepetéseket is. Egyébként a koncepció készítésének időpontjában még tartanak a parlamenti viták, a módosító indítványok megtárgyalásai és bizonyos átcsoportosítási lehetőségek. Azt mindenképpen látnunk kell azonban, hogy a válság egyre fokozódik s ez miatt várható, hogy az esetleges módosítások és további megszorítások lehetnek.

Bevételek várható alakulása:

Állami támogatások

Az önkormányzatok forrásszabályozásának főbb jellemzői a jövőben is a normativitás és a feladatarányosság.

Az állami támogatások aránya a következő évben is meghatározó nagyságrendet képvisel a bevételi források között. Ezért egyáltalán nem mindegy, hogy a támogatás mértéke hogyan változik. Előzetes információk alapján és a költségvetési tárgyalások jelenlegi szakaszának megfelelően a normatív támogatások fajlagos értékei egyes esetekben nőnek, más esetekben pedig csökkennek. A jelenlegi információk még arra sem elegendőek, hogy megbecsüljük a normatív támogatások várható nagyságrendjét, de úgy tűnik, hogy önkormányzatunk sajnos egy bázisszintű normatív támogatással is elégedett lehet. Attól függetlenül, hogy 2009. évben nem számolunk oktatási normatív támogatásokkal nem mindegy, hogy azok mértéke hogyan alakul, mert a működés során támogatásokkal és saját bevétellel nem fedezett részt önkormányzatunknak a gesztor intézmény felé meg kell téríteni. Sajnos az már biztosnak tűnik, hogy az oktatást érintő kistérségi támogatás csökkenni fog, amely önkormányzatunkra nézve több millió forint forráscsökkenést jelent közvetett módon, mert ezt a támogatást a gesztor intézmény kapja, de a támogatás csökkenést meg kell finanszíroznunk.

Személyi jövedelemadó

A törvény szerint a személyi jövedelemadóból a helyi önkormányzatokat - a korábbi évekkal azonos arányú – 40 %-os részesedés illeti meg. Ez azt jelenti, hogy a településre kimutatott személyi jövedelemadó 8 %-a illeti meg közvetlenül a települési önkormányzatot. A további 32 % pedig különböző jogcímenek, lakosság-szám arányosan és az intézményben ellátottak után, valamint a települési önkormányzatokat - a bevételeiben meglévő aránytalanságok csökkentését szolgáló - jövedelem-differenciálódás mérséklése címén illeti meg. Az átengedett személyi jövedelemadó a központi költségvetés alapján, mint már említettem 14,7 %-al emelkedik az előző évhez képest. Amennyiben hasonló mértékű növekedés következne be, akkor aránylag kedvezőbb helyzet alakulhat ki önkormányzatunknál. Ez azért is lényeges a jelenlegi helyzetünkben, mert a költségvetésből származó forrásaink zömét az említett támogatás teszi ki, hiszen 2009. évben oktatási normatívával az ismert okok miatt nem számolhatunk.

Gépjárműadó

A gépjárműadó bevétele az önkormányzat összes bevételeinek több mint 10 %-át teszi ki, tehát jelentős bevételi forrássá minősült. A gépjárműadóról szóló 1991.évi LXXXII. tv. alapján a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzat által beszedett adó 100 %-a továbbra is az önkormányzatot illeti meg. Mivel adó mérték emelés nem történik, lényegében az előző évi bevétel nagyságrendjével számolhatunk. Ez számszakilag azt jelenti, hogy kb. 9 millió Ft lesz a gépjárműadó bevétel.

Egyéb adók és bírságok

A termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni - a települési önkormányzat által beszedett – személyi jövedelemadó 100%-a a földterület fekvése szerinti települési önkormányzatot illeti meg az eddigieknek megfelelően. Itt meg kell azonban jegyezni, hogy eddig ilyen címen bevételhez az önkormányzat nem jutott.

A települési önkormányzat jegyzője által külön jogszabályban meghatározott esetben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege, környezetvédelmi felügyelőség által a települési önkormányzat területén jogerősen kiszabott és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30 %-a az illetékes települési önkormányzatot illeti meg.

A szabálysértési pénz – és helyszíni bírságból származó önkormányzati költségvetési elszámolási számlára, vagy annak alszámlájára érkezett bevétel 100 %-a – független a jogerős kiszabást végző szervtől- az önkormányzatot illeti meg.

Ezek a forrásnemek eddig az önkormányzat számára nem jelentettek forrást, de azért foglalkozunk vele a koncepcióban, mert bármikor előfordulhatnak ilyen bevételek.

Helyi adók

A saját bevételeink legjelentősebb tétele a helyi iparüzési adó. Ezen a területen az a célunk, hogy a nettó árbevételek az előző évhez képest ne csökkenjenek, illetve az adó alapjának növekedése (árbevétel növekedés) miatt esetleg emelkedjenek. Bízunk abban, hogy az eddigi potenciális adóbefizetők megmaradnak, sőt esetleg újjal, vagy újakkal egészülnek ki, és így nem kell számolnunk az iparüzési adó bevételeinél kieséssel. Ez számszakilag azt jelenti, hogy bízva a tárgyévre előirányzott bevétel teljesülésével, a koncepcióban 20 millió Ft összegű helyi iparüzési adót vehetünk számításba.

A helyi adók közül lényegesen kisebb jelentőséggel bír az idegenforgalmi adó. Ennek bevétele kiszámíthatatlan, befolyása igen rapszodikus. Többletbevétellel nem számolunk. Egyébként ezen bevételi forrás több éves átlaga 50 eFt körül van.

Alaptevékenység bevételei és egyéb bevételek

Ezek a bevételi források nem meghatározó jelentőségűek, de azért nem is elhanyagolhatóak (bérleti díjak, kamatbevételek, stb.). Ezek együttes várható bevétele 1,2 millió forint.

Mivel a központi költségvetési támogatások az önkormányzatok dologi kiadásainak növelésére forrástöbbletet nem tartalmaznak, a saját bevételek növelésének jelentősége megnövekszik. Ezért törekedni kell arra, hogy minden lehetséges eszközt kihasználjunk ezen források növelése érdekében.

Előző évi pénzmaradvány

Valószínűnek látszik, hogy az előző évhez hasonlóan számolhatunk jelentősebb összegű pénzmaradvánnyal. Ha ez a várakozás valósággá válik, nagy megnyugvást jelenthet az önkormányzat számára, mert jelentősen hozzájárulhat a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez. Amennyiben a helyi iparüzési adó és a gépjárműadó 2008.évi teljesülése eléri, vagy meghaladja az előirányzatot, akkor véleményem szerint 14-15 millió Ft összegű pénzmaradvánnyal számolhatunk.

Felhalmozási célú bevételek

A felhalmozási bevételek különböző tárgyi eszközök és egyéb önkormányzati vagyon esetleges értékesítéséből befolyt összeg lehet, ill. a jövő évi pályázatokon elnyerhető támogatások összege. Mivel a leírt források teljesen bizonytalanok, még becsülni sem lehet a nevezett források összegét.

Kiadások várható alakulása

Az előzőekben ismertetett bevételi lehetőségek figyelembevételével állítottuk össze elképzeléseinket a kiadások alakulásáról.

A helyzetet reálisan mérlegelve – konkrét számok ismerete nélkül- megállapítható, hogy az önkormányzat helyzete nehéz. Elképzelhető ugyanis, hogy rosszabb esetben az önkormányzat bevételei csökkennek, jobb esetben pedig szinten maradnak, vagy valamelyest növekednek. A jelenlegi helyzet így arra ösztönöz bennünket, hogy óvatosan kezeljük a jövő évi költségvetést a kiadások vonatkozásában is. Külön megemlíteném, hogy a korábbi költségvetési koncepciókhoz képest nagy veszélyt rejteget a kialakult pénzügyi és gazdasági válság okozta infláció és az ezzel összefüggő egyéb gazdasági körülmények hatása.

Személyi juttatások alakulása

A központi irányelvek kötelező bérnövekedéssel nem számolnak. A makrogazdasági prognózisok szerint a költségvetési szférában a nettó átlagkeresetek 5,5%-al csökkennek.

Ami a szabályozást illeti:

- marad a 2008-ben a hatályos közalkalmazotti illetménytábla, valamint a köztisztviselői illetményalap
- felfüggesztésre kerül a 13. havi illetmény jogintézménye
- a bérrendszerekben a soros előmenetek hatása jövőre is érvényesül.

Az önkormányzatnál dolgozó köztisztviselők személyi juttatásait és az ezzel kapcsolatos egyéb kiadásokat pénzeszköz átadás formájában jövő évben is az eddigi gyakorlatnak megfelelően meg kell finanszírozni a lajosszizei önkormányzat felé. Itt mindenképpen számolnunk kell keresetnövekedéssel, mert felsőfokú tanulmányok elvégzése miatt várhatóan 2 fő dolgozó is lényegesen magasabb besorolási osztályba kerül.

Munkaadót terhelő járulékok

A munkaadót terhelő társadalombiztosítási járulékok mértékei 2009 évben az előző évhez képest nem változnak. Tehát ez azt jelenti, hogy többlet teher csak akkor jelentkezik, ha a személyi juttatások növekednek.

Dologi kiadások

A dologi kiadások központi költségvetési hozzájárulásból történő emelésére – hasonlóan a korábbi évekhez- az elkövetkező évben sem lesz lehetőség. E kiadások bővülése a helyi bevételi lehetőségek fokozottabb kiaknázása révén valósulhat meg, illetve még tovább kell szigorítani e téren a takarékoságot, valamint az olcsóbb beszerzési lehetőségek kihasználását.

Amennyiben a források mégis lehetővé tennék, akkor mindenképpen célszerű és indokolt lenne egy inflációt követő növekedést megvalósítani. Ez fokozottan vonatkozik az energiahordozók költségeire.

Szociális kiadások alakulása

A Szociális ágazat súlyponti feladata 2009-ben az új közfoglalkoztatási program beindítása, a segélyezési rendszer átalakítása, amelyhez igazodóan alakult ki a finanszírozás több szempontból is új struktúrája. A program fő célja a rendszeres szociális segélyen lévő, tartósan munkanélküliek munkára ösztönzése, foglalkoztathatóságuk javítása, a számukra felajánlható munkalehetőségek számának bővítése. A segélyen lévők közül a munkára képes személyek a jövőben segély helyett munkabérből szereznek meg a megélhetéshez szükséges jövedelmet.

Ezen a területen, mint minden évben a nyugdíjminimum és a minimálbér növekedése miatt emelkednek az ezekhez kapcsolódó rendszeres szociális ellátások. Jelenleg nincs információnk sem a nyugdíjminimum nagyságrendjéről, sem pedig arról, hogy a minimálbér egyáltalán növekedni fog-e.

A rendszeres szociális ellátások esetleges emelkedése azonban számottevő saját forrás felhasználását nem igényli, mert a kifizetésre kerülő ellátások 90 %-át továbbra is a központi költségvetés az önkormányzat igénylése alapján megtéríti. Az átmeneti ellátások nagyságrendje az összes szociálpolitikai kiadásokon belül 8-10 % körüli összeg, ezért ezen kiadások inflációt követő emelkedése aránylag kisösszegű kiadásnövekedést jelent.

Sport és egyéb szervezetek támogatása

Mint minden kiadási tétel nagyságrendjét, úgy ezt is befolyásolják a rendelkezésre álló források. Mivel önként vállalt feladatról van szó elképzelhető, hogy bázisszintű, de legfeljebb az önkormányzat működési és egyéb kiadási tételeinek növekedésével azonos szintű emelés várható.

Felhalmozási kiadások

Az intézmények működtetése (attól függetlenül, hogy tagintézményi formában működnek)

- tehát általában a működőképesség biztosítása - mindenképpen prioritást élvez, ugyanis itt a kötelező feladatok végrehajtásáról van szó. Ezért felhalmozási kiadásokra csak a működési kiadások biztosítása után megmaradó források használhatók fel. Ezen kívül – amennyiben nem kell működtetésre fordítani – a felhalmozási forráskeretet bővíti a különböző tárgyi eszközök, egyéb önkormányzati vagyon esetleges értékesítéséből befolyt összeg, pályázati összegek.

A korábbi évekről, illetve évről sem sajátságos sem pedig pályázaton nyert befejezetlen beruházásunk nincs.

Amennyiben a működési költségek biztosítása mellett lehetőségünk nyílik felhalmozásra, akkor javaslom, hogy a következő beruházások mindenképpen élvezzenek prioritást :

- 500 fm járda megépítése
- szilárd burkolatú belterületi utak felújítása
- templom építése esetén, önkormányzat részéről forrás biztosítása (pénzeszköz átadás)
- játszótéri eszközök beszerzése, építése
- pályázatos beruházás esetén saját erő biztosítása

A két tagintézmény által leadott felhalmozási kiadásokkal kapcsolatos igények az előterjesztés mellékletét képezik. (A lista tartalmaz dologi kiadási elemeket is.)Az intézményi tárulási megállapodás alapján a felhalmozási kiadások finanszírozása a két önkormányzat külön megállapodása alapján történik.

Tartalék alakulása

A költségvetés összeállítását illetve a tervezés során mindenképpen törekedni kell arra, hogy valamilyen mértékű tartalék rendelkezésre álljon az önkormányzat részére. Erre nagy szükség van a tervezés során nem ismert, menet közben jelentkező különböző többletkiadások, vagy bevételecsökkenések fedezetére. Ezen kívül – amennyiben nem rendelkezünk tartalékkal – szinte lehetetlenné válik a különböző pályázatokon való részvétel.

Összegezve

Az eddigiekben ismertetett feltételrendszer lényegében a parlament elé terjesztett törvénytervezet alapján került előterjesztésre. Azonban a koncepció készítés időpontjában még olyan kevés információval, illetve ismeretanyaggal rendelkezünk, hogy a koncepció mind a bevételi oldalról, mind pedig a kiadási oldalról eléggé megalapozatlannak tűnhet.

Várható, hogy a koncepció alapját képező ismeretekhez képest az adatok, szabályozások bizonyos része módosulni fog az önkormányzatok tekintetében is. Reméljük, hogy ezek a módosulások önkormányzatunkra nézve kedvező hatást fognak jelenteni.

A 2009. évi költségvetés előkészítésének jelenlegi szakaszában, mostani ismereteink szerint elmondható, hogy az előző évhez képest még nehezebb helyzetben vagyunk. Ennek alapvető oka egyrészt az, hogy a források – főleg, amelyek az állami támogatásokat illetik – növekedésével nem számolhatunk, másrészt pedig nagyon bizonytalan a pénzügyi és gazdasági válság kimenetele.

Enyhítheti helyzetünket az a tény, hogy várhatóan nagyobb összegű pénzmaradvánnyal számolhatunk. Az év hátralévő részében (lényegében egy hónap) mindent meg kell tenni, hogy ez az összeg minél nagyobb legyen.

Természetesen az előzőekben ismertetett koncepció az önkormányzat egészére vonatkozik, tehát benne foglaltatik az önkormányzat tagintézményi keretek között működő óvodai nevelés és iskolai oktatás is.

Mindenképpen el kell érni, hogy feladataink végrehajtásához sem rövid, sem pedig közép vagy hosszabb távú hitel felvételhez ne kelljen folyamodni. Ez alól kivételt képezhet a bevételek és kiadások nem azonos időben való teljesülése miatti folyószámla hitel igénybevétele.

Az előterjesztésben foglaltak alapján kérem, szíveskedjenek megvitatni a 2008. évi költségvetési koncepciót és a tervezési elvek meghatározásával döntsenek a költségvetési tervezés további menetéről.

Felsőlajos, 2008. november 12.

Csordás László
polgármester

Határozati javaslat

**...../2008.(....)ÖH.
Felsőlajos Község Önkormányzata
Képviselő-testületének 2009. évi
kölségvetési koncepciója**

Határozat

Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megvitatta a 2009. évi költségvetési koncepciót és a tervezői munka további feladatait az alábbiak szerint határozza meg:

A költségvetés véglegesítése során a következő alapelveket kell érvényesíteni:

- A bevételek tervezésénél reálisan számba vehető és teljesíthető előirányzatok kialakítására kell törekedni.
- A tagintézmény, valamint az egész önkormányzat működési feltételeinek biztosítása elsőbbséget élvez.
- Új fejlesztés csak megfelelő pénzügyi fedezet esetén kezdhető.
- Törekedni kell arra, hogy a kötelezően előírt átsorolásokat, jubileumi jutalmakat minden területen biztosítani kell, létszám leépítése nélkül.
- Törekedni kell arra, hogy a dologi kiadások legalább inflációt követő növekedése beépüljön a következő évi költségvetésbe, a gáz és villamos energia áremelkedésének hatását érvényesíteni kell.
- Törekedni kell a fejlesztési célú források feltárására annak érdekében, hogy a koncepcióban felsorolt és fel nem sorolt, de szükségszerűen felmerülő beruházási, felújítási feladatok végrehajthatók legyenek.
- Az előre nem látható esetek kezelhetősége és a pályázatokon való részvételek biztosítása érdekében a költségvetésben általános tartalékot kell képezni, a kötelezően előírt tartaléktól függetlenül, illetve elkülönítetten.

Felelős: Képviselő-testület, polgármester

Határidő: 2008. november 26.
2009. február 15.